

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Назва курсу	Практикум з банківських операцій
Рівень вищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Статус дисципліни	Обов'язкова /вибіркова
Форма здобуття освіти	Денна
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS / 120 годин
Мова викладання	Українська
Викладач	Гудима Віталій Борисович
Профайл викладача	https://www.krok.edu.ua/
Контактний телефон	-
E-mail	-
Консультації	Очні консультації: 1 академічна година, щоп'ятниці з 13.00 – 14.00 Online консультації: 1 академічна година, щоп'ятниці з 17.00 – 18.00

1. Коротка анотація: Дисципліна «Практикум з банківських операцій» є обов'язковою при підготовці фахового молодшого бакалавра за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» та викладається на 3-му курсі (6-й семестр) в обсязі 4 кредитів за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS.

Курс «Практикум з банківських операцій» спрямований на набуття студентами практичного досвіду, який відповідає умовам реальної діяльності банківських установ, застосовування набутих теоретичних знань на практиці, орієнтуючись на сучасні вимоги фінансової системи, документообігу та взаємодії з клієнтами.

Мета вивчення дисципліни: формування системи знань у галузі організації і технології здійснення банками пасивних та активних операцій; надання банківських послуг, сприяти набуттю практичних навичок при виконанні банківських операцій, пов'язаних з розрахунково-касовим, кредитним та іншими видами обслуговування клієнтів банку.

Завдання дисципліни: засвоєння теоретичних засад і методології проведення банківських операцій та надання банківських послуг, набуття вмінь оперувати нормативно-правовими документами НБУ, аналізувати стан банківських операцій, розв'язувати питання взаємовідносин між клієнтами і комерційними банками та між НБУ і комерційними банками.

Предмет дисципліни – діяльність комерційних банків, пов'язана з наданням послуг юридичним і фізичним особам.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні
знати:

- нормативно – законодавчу базу з банківської діяльності; організацію і технологію здійснення банківських операцій та послуг;

- порядок реєстрації та формування статутного капіталу банку;
- характеристику банківських ресурсів, їх види та порядок формування;
- процедуру кредитних операцій;
- порядок проведення операцій із цінними паперами;
- характеристику послуг банків;
- суть економічних показників, що характеризують діяльність банку.

уміти:

- класифікувати пасивні та активні операції банків;
- виконувати операції на практичних прикладах;
- визначати банківські ризики і вміти управляти ними.

2. Результати навчання:

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 11. Формувати й аналізувати форми фінансової звітності та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 14. Застосовувати інновації у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти набуває таких компетентностей:

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 12. Здатність використовувати новітні інструменти та технології у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

3. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин/ кредитів ECTS		
	денна	заочна	дистанційна
лекції	28	-	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28	-	-
самостійна робота	64	-	-
екзамен	-	-	-

4. Пререквізити. Викладання навчальної дисципліни базується на знаннях, отриманих в результаті вивчення ОК1, ОК3, ОК8, ОК11, ОК12, ОК18, ОК19 і ОК21.

5. Технічне й програмне забезпечення / обладнання. Персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми, проектор, доступ до мережі Інтернет. Комп'ютер повинен бути облаштований відеокамерою та мікрофоном.

6. Політика курсу – студенти мають дотримуватись кодексу академічної доброчесності https://www.krok.edu.ua/download/nakazi/2018-10-18_kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf

Відвідування занять є обов'язковим компонентом освоєння курсу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) відпрацювання пропущених занять відбувається за погодженням із викладачем дисципліни. Вивчення курсу також можливе за індивідуальним графіком, що регламентується відповідним положенням.

У разі проведення занять в онлайн форматі, здобувач має під'єднатись до навчальної платформи де буде проводитись заняття. Заходить на навчальну платформу (*Teams*) виключно під своїм реальним прізвищем. Під час занять з використанням онлайн платформи *MS Teams* камера має бути увімкненою протягом всього заняття, мікрофон включається за потреби під час відповідей / запитань. У разі відсутності можливості включати камеру, студент має повідомити викладача та отримати дозвіл бути присутнім з вимкненою камерою. В разі не під'єднання та відсутності реакції здобувача на звернення викладача до нього особисто, здобувач вважається відсутнім на занятті.

1. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Види банків і порядок їх створення в Україні

Поняття банківської системи та її місце у фінансово-кредитній системі держави. Сутність, структура та принципи побудови банківської системи

України. Законодавчі засади функціонування банківської системи відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність». Роль і функції Національного банку України у регулюванні та нагляді за банківською діяльністю. Етапи формування, розвитку та сучасні тенденції банківської системи України. Структура активів і пасивів банків, проблеми та напрями вдосконалення системи. Економічна сутність банку, його правовий статус та відмінність від інших фінансових установ. Функції, завдання, принципи діяльності та стратегічні цілі банків. Класифікація банків за формою власності, організаційно-правовою формою та спеціалізацією. Універсальні та спеціалізовані банки, принципи сегментування та універсальності. Загальний порядок створення банків в Україні. Вимоги до засновників, формування капіталу, реєстрація та ліцензування банків. Порядок відкриття філій, представництв і здійснення міжнародної діяльності банків. Нормативно-правове регулювання діяльності банків. Сутність, види та роль банківських об'єднань у розвитку банківської системи і фінансового ринку.

Тема 2. Організація діяльності банків

Сутність організації діяльності банку та значення ефективної організаційної структури. Організаційно-функціональна структура банку та чинники, що впливають на її формування. Законодавчі засади побудови системи управління банком відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність». Сутність банківських операцій та банківських послуг. Класифікація банківських операцій за економічною сутністю та функціональним призначенням. Активні, пасивні та комісійно-посередницькі операції банку. Види банківських послуг та їх характеристика. Сутність банківської документації та її значення в діяльності банку. Класифікація банківських документів, їх реквізити та вимоги до оформлення. Баланс банку як основна форма фінансової звітності. Структура балансу банку та характеристика його основних статей. Типи банківських операцій та їх відображення в балансі. Сутність ресурсів банку та їх роль у діяльності. Власний капітал банку, його структура та функції. Залучені та запозичені ресурси банку. Джерела формування ресурсів банку та їх характеристика. Міжбанківські кредити та кредити Національного банку України як джерела ресурсів.

Тема 3. Операції з формування ресурсів банків

Економічна сутність депозитних операцій банків та їх значення для формування ресурсної бази банку. Класифікація депозитів за основними ознаками та їх характеристика. Особливості організації та механізм здійснення строкових депозитних операцій з юридичними особами. Порядок нарахування відсотків за депозитами та характеристика простих і складних відсотків. Сутність та роль системи гарантування вкладів населення у забезпеченні стабільності банківської системи. Права вкладників-фізичних осіб та правовий режим банківських вкладів. Ризики депозитних операцій банків та їх вплив на ліквідність і фінансову стійкість банку. Сутність вкладів до запитання фізичних

осіб та порядок їх відкриття і обслуговування. Характеристика строкових вкладів фізичних осіб та умови укладання депозитного договору. Порядок оформлення та використання доручень на розпорядження вкладами. Основні вимоги та порядок складання заповітів на банківські вклади. Порядок видачі вкладу після смерті вкладника залежно від наявності заповіту. Умови та порядок отримання незаповіданого вкладу спадкоємцями. Особливості розпорядження рахунками неповнолітніх клієнтів банку. Порядок управління рахунками клієнтів, визнаних недієздатними, та роль опікуна.

Тема 4. Операції з обслуговування платіжного обороту

Сутність грошового обігу та платіжного обороту в національному господарстві. Форми платіжного обороту та їх характеристика. Особливості організації безготівкового платіжного обігу. Сутність безготівкових розрахунків та їх значення для економіки. Основні принципи організації безготівкових розрахунків. Вимоги до організації безготівкових розрахунків. Способи здійснення безготівкових розрахунків. Джерела формування коштів для здійснення платежів. Поняття платіжного інструменту та його види. Види рахунків, що відкриваються в банках, та їх призначення. Характеристика основних форм безготівкових розрахунків. Порядок проведення розрахунків із використанням платіжних документів. Сутність міжбанківських розрахунків та їх види. Поняття кореспондентських відносин і рахунків лоро та ностро, функціонування Системи електронних платежів Національного банку України.

Тема 5. Операції з готівкою

Сутність готівкового обігу та його місце в грошовій системі. Основні особливості готівкового обігу порівняно з безготівковим. Економічні недоліки та ризики використання готівкових коштів. Поняття касових операцій банку та їх значення в діяльності банків. Основні види касових операцій банку. Організація роботи операційної каси банку та її функції. Види кас банку та їх призначення. Порядок видачі готівки клієнтам банку в національній валюті. Порядок видачі готівки в іноземній валюті. Порядок приймання готівки банком від клієнтів. Особливості роботи вечірніх кас та інкасації готівки. Організація роботи банкоматів та їх роль у касовому обслуговуванні. Поняття грошового сховища банку та вимоги до зберігання готівки. Методи регулювання обігу готівки Національним банком України. Порядок встановлення ліміту залишку готівки в касі підприємства та контроль за його дотриманням.

Тема 6. Операції з пластиковими картками

Сутність платіжної картки як спеціального платіжного інструменту та її роль у сучасній економіці. Основні функції банківських платіжних карток та їх значення для безготівкових розрахунків. Класифікація пластикових карток за цільовим призначенням та їх характеристика. Поділ платіжних карток за типом носія інформації та особливості магнітних і чіпових карток. Види банківських карток за функціональними характеристиками та відмінності між кредитними і

дебетовими картками. Класифікація карток за формою власності та особливості індивідуальних, корпоративних і сімейних карток. Основні реквізити платіжної картки та їх призначення для ідентифікації користувача. Структура та склад учасників платіжної системи і їх функціональна взаємодія. Повноваження та обов'язки банку-емітента і банку-еквайра у системі карткових розрахунків. Роль процесингових центрів у забезпеченні авторизації та обробки операцій з платіжними картками. Порядок отримання, використання та обслуговування платіжних карток клієнтами банків. Технологія здійснення безготівкових розрахунків з використанням платіжних карток у торговельній мережі

Тема 7. Кредитні операції

Сутність кредиту як економічної категорії та зміст кредитних операцій банків. Причини виникнення кредитних відносин та їх роль у розвитку економіки. Принципи банківського кредитування та їх практичне значення. Основні функції кредиту в ринковій економіці. Особливості позичкового капіталу та його відмінності від інших форм капіталу. Форми кредиту та їх загальна характеристика. Сутність і види товарного кредиту та їх застосування в господарській діяльності. Види грошового кредиту та особливості банківського кредитування. Характеристика міжбанківського, міжнародного та іпотечного кредиту. Зміст кредитної політики банку та її основні пріоритети. Етапи організації банківського кредитування та їх характеристика. Порядок укладання кредитної угоди та її основні умови. Сутність міжбанківського ринку та напрями використання міжбанківських кредитів. Класифікація кредитів за рівнем ризику та характеристика їх видів. Методи управління кредитним ризиком та формування резервів під кредитні операції.

Тема 8. Операції з надання і погашення кредитів

Сутність процесу надання кредиту та його основні етапи. Способи надання банківського кредиту та їх характеристика. Особливості кредитування через кредитну лінію, контокорент і овердрафт. Порядок відкриття та використання кредитних рахунків. Механізм надання короткострокових і довгострокових кредитів. Сутність і особливості форфейтингових операцій. Класифікація кредитів за строками користування. Класифікація кредитів залежно від способу та характеру погашення. Види кредитів залежно від відсоткової ставки та їх особливості. Класифікація кредитів за рівнем забезпечення. Складові плати за кредит та їх економічна сутність. Види відсоткових ставок і механізм їх формування. Основні форми забезпечення повернення кредиту та їх характеристика. Сутність платоспроможності та кредитоспроможності позичальника. Система оцінки кредитоспроможності позичальника та її основні показники.

Тема 9. Інвестиційні операції

Сутність банківських інвестиційних операцій та їх економічне значення. Структура інвестиційного портфеля банку та його складові. Основні види

ризиків інвестиційної діяльності банку. Концепції оцінки інвестиційного ризику та їх характеристика. Принципи формування та управління інвестиційним портфелем банку. Сутність та призначення методів оцінки інвестиційних проектів. Характеристика основних методів оцінки ефективності інвестицій (NPV, IRR, PP, ARR). Сутність дохідного методу оцінки інвестицій та його застосування. Види вартості акцій та їх економічний зміст. Методи оцінки акцій та особливості їх використання. Основні показники дохідності акцій та порядок їх розрахунку. Види вартості облігацій та фактори, що впливають на їх ціну. Показники дохідності облігацій, сутність дюрації та її використання в управлінні інвестиціями

Тема 10. Операції з цінними паперами

Сутність фондового ринку як складової фінансової системи та його роль у мобілізації і перерозподілі фінансових ресурсів. Економічний зміст цінних паперів як інструментів, що засвідчують майнові права та відносини позики. Основні функції фондового ринку: мобілізаційна, інвестиційна та інформаційна. Класифікація цінних паперів за економічною природою: пайові, боргові та похідні (деривативи). Характеристика акцій як пайових цінних паперів та їх види: прості і привілейовані. Сутність облігацій як боргових цінних паперів та їх дохідність. Особливості казначейських зобов'язань як інструменту державного запозичення. Економічна природа депозитних (ощадних) сертифікатів та їх використання банками. Сутність векселя як інструменту оформлення боргових зобов'язань та його види. Заставна та іпотечні цінні папери як інструменти забезпечення зобов'язань. Основні види банківської діяльності на фондовому ринку: емісійні, інвестиційні та посередницькі операції. Сутність емісійних операцій банків та етапи випуску цінних паперів. Інвестиційні операції банків з цінними паперами та формування інвестиційного портфеля. Посередницькі (комісійні) операції банків: андеррайтинг, брокерська діяльність, трастові послуги та депозитарна діяльність. Основні ризики операцій банків з цінними паперами: відсотковий, кредитний, інфляційний, ліквідності та систематичний.

Тема 11. Операції з векселями

Сутність векселя як боргового цінного папера та його роль у господарському обороті. Основні переваги використання векселів у розрахунках між суб'єктами господарювання. Особливості вексельного обігу в Україні та законодавчі обмеження щодо використання векселів. Вимоги до оформлення, підписання та обігу простих і переказних векселів. Порядок ведення реєстру виданих векселів та контроль за їх обігом. Економічна сутність індосаменту, його види та значення у передачі прав за векселем. Відмінності між індосаментом і цесією у процесі передачі прав за векселем. Поняття акцепту векселя та його значення для виникнення зобов'язань платника. Особливості визначення строків платежу за векселем та порядок його погашення. Підстави та порядок здійснення опротестування векселів і його правові наслідки. Сутність та класифікація вексельних операцій банків. Характеристика кредитних операцій

банків з векселями, їх види та економічне значення. Механізм врахування (дисконту) векселів та порядок визначення доходу банку. Особливості надання кредитів під заставу векселів та використання онкольних кредитів. Зміст торговельних операцій банків з векселями та порядок їх здійснення. Сутність гарантійних операцій банків, зокрема авалування та надання гарантій за векселями. Характеристика розрахункових, комісійних і довірчих операцій банків з векселями та їх значення у фінансовій діяльності банків.

Тема 12. Операції банків з іноземною валютою

Поняття валюти та валютних цінностей, їх склад і особливий режим обігу на території країни. Банківські метали, що відносяться до валютних цінностей, їх види та вимоги щодо якості. Сутність валютного ринку та його структурні елементи. Основні міжнародні регіональні валютні ринки та їхні центри. Основні учасники валютного ринку і їх функції. Поточні валютні операції та їх поділ на торговельні і неторговельні. Торговельні валютні операції юридичних та фізичних осіб у процесі ЗЕД. Неторговельні валютні операції фізичних та юридичних осіб в Україні. Визначення резидента та нерезидента і їх роль у здійсненні валютних операцій. Види банківських рахунків в іноземній валюті та порядок їх використання. Основні нормативні акти та інструкції, що регламентують валютні операції в Україні. Умови проведення торговельних операцій на міжбанківському валютному ринку та види валютних угод («тод», «том», «спот»). Строкові валютні угоди: форвардні контракти, валютні ф'ючерси та їх особливості. Валютні опціони, права та обов'язки сторін, поняття страйкової ціни та опціонної премії. Валютні свопи, види свопів, порядок виконання та дати валютування. Міжнародні розрахунки, їх суб'єкти, об'єкти, документарний характер та основні форми (банківський переказ, інкасо, документарний акредитив).

Тема 13. Операції з надання банківських послуг

Визначення банківської послуги та її роль у задоволенні потреб клієнтів. Класифікація банківських послуг залежно від руху матеріального продукту та від контингенту споживачів. Балансові та позабалансові банківські послуги та їх відмінності. Платні та безкоштовні банківські послуги та принципи визначення плати. Особливості обліку платних послуг та визначення обсягу плати. Основні риси лізингових операцій та їх зв'язок з амортизаційним періодом майна. Суб'єкти лізингу та елементи лізингової операції. Види та класифікація лізингових платежів за способом, періодичністю, строками та формами. Складові лізингового платежу та принципи їх розрахунку. Види ризиків у лізингових операціях та фактори ризику. Суть факторингу, його об'єкт, суб'єкти та основні послуги банку-фактора. Види трастових послуг для фізичних і юридичних осіб та принципи планування трастової діяльності. Організація послуг зі зберігання цінностей, порядок користування індивідуальними сейфами та відповідальність банку. Форфейтинг як операція купівлі боргу, його учасники,

строки дії та витрати суб'єктів. Основні операції банку з дорогоцінними металами, учасники ринку, види металів та особливості торгівлі.

Тема 14. Сучасні банківські технології та дистанційне обслуговування

Сутність цифрових банківських технологій. Інтернет-банкінг та його функції. Мобільний банкінг. Системи дистанційного банківського обслуговування. Онлайн-платежі та перекази. Електронні гаманці. Віддалена ідентифікація клієнтів. Системи електронного підпису. Кібербезпека в банківській діяльності. Захист персональних даних клієнтів. Запобігання шахрайству в цифрових каналах. FinTech-рішення у банківській сфері. Відкритий банкінг. Роль цифровізації у розвитку банків. Перспективи розвитку дистанційного банківського обслуговування.

2. Схема курсу

Тиждень /кількість годин	Тема	Вид заняття, розподіл годин	Джерела	Завдання	Термін виконання
1	2	3	4	5	6
1 / 8 год.	Тема 1. Види банків і порядок їх створення в Україні Тема 2. Організація діяльності банків	Лекції, 4 год., практичні заняття, 4 год.	1-19	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
2 / 8 год.	Тема 3. Операції з формування ресурсів банків Тема 4. Операції з обслуговування платіжного обороту	Лекції, 4 год., практичні заняття, 4 год.	1-19	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
3 / 8 год.	Тема 5. Операції з готівкою Тема 6. Операції з пластиковими картками	Лекції, 4 год., практичні заняття, 4 год.	1-19	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
4 / 8 год.	Тема 7. Кредитні операції Тема 8. Операції з надання і погашення кредитів	Лекції, 4 год., практичні заняття, 4 год.	1-19	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень

1	2	3	4	5	6
5 / 8 год.	Тема 9. Інвестиційні операції Тема 10. Операції з цінними паперами	Лекції, 4 год., практичні заняття, 4 год.	1-19	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
6 / 8 год.	Тема 11. Операції з векселями Тема 12. Операції банків з іноземною валютою	Лекції, 4 год., практичні заняття, 4 год.	1-19	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
7 / 8 год.	Тема 13. Операції з надання банківських послуг Тема 14. Сучасні банківські технології та дистанційне обслуговування	Лекції, 4 год., практичні заняття, 4 год.	1-19	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
Усього годин: 56	-	56 год.	-	-	-

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Види банків і порядок їх створення в Україні	2
2.	Організація діяльності банків	2
3.	Операції з формування ресурсів банків	2
4.	Операції з обслуговування платіжного обороту	2
5.	Операції з готівкою	2
6.	Операції з пластиковими картками	2
7.	Кредитні операції	2
8.	Операції з надання і погашення кредитів	2
9.	Інвестиційні операції	2
10.	Операції з цінними паперами	2
11.	Операції з векселями	2
12.	Операції банків з іноземною валютою	2
13.	Операції з надання банківських послуг	2
14.	Сучасні банківські технології та дистанційне обслуговування	2
	Усього:	28

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Види банків і порядок їх створення в Україні	4
2.	Організація діяльності банків	4
3.	Операції з формування ресурсів банків	4
4.	Операції з обслуговування платіжного обороту	4
5.	Операції з готівкою	4
6.	Операції з пластиковими картками	4
7.	Кредитні операції	5
8.	Операції з надання і погашення кредитів	5
9.	Інвестиційні операції	5
10.	Операції з цінними паперами	5
11.	Операції з векселями	5
12.	Операції банків з іноземною валютою	5
13.	Операції з надання банківських послуг	5
14.	Сучасні банківські технології та дистанційне обслуговування	5
	Усього:	64

5. Методи навчання

При вивченні дисципліни «Практикум з банківських операцій» використовуються такі методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації і самостійна робота.

Лекція – основна форма проведення навчальних занять у навчальному закладі, призначена для засвоєння теоретичного матеріалу. Лекції мають за мету консультативно-оглядове означення проблеми та можливих напрямів її вирішення; проводяться із використанням слайдів за допомогою мультимедійного проектора.

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якого викладач організовує дискусію щодо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів). На практичних заняттях організовується обговорення студентами питань з попередньо визначених робочою програмою тем у формі дискусій, обговорювання та рецензування есе, рефератів, доповідей. Практичні заняття призначені для детального розгляду окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, формування умінь та навичок їх практичного використання шляхом виконання практичних завдань, вправ, кейсів.

Консультація – форма навчального заняття, за якої студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультація

може бути індивідуальною або проводитися для групи студентів залежно від того, чи викладач консулює студентів з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Під час проведення лекційних, практичних занять, поряд з традиційними використовуються інноваційні форми та методи викладання навчального матеріалу, а саме: інтерактивні лекції, обговорення, диспути, або дебати, реферативні доповіді тощо.

Самостійна робота студентів є основним засобом опанування навчальним матеріалом, засвоєння теоретичних знань, набуття умінь та практичних навичок у поза аудиторний час. У процесі самостійної роботи студенти вивчають теоретичні положення дисципліни, здійснюють самоконтроль своїх знань та вмінь. До самостійної роботи студентів входить:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне вивчення окремих питань курсу на основі навчальної літератури, монографій, наукових статей, законодавчих та нормативних актів;
- підготовка до обговорення окремих питань курсу;
- підготовка до практичних занять;
- розв'язування задач та виконання розрахункових завдань;
- підготовка рефератів тощо.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає виконання реконструктивно-варіативних, частково-пошукових та навчально-дослідних завдань, зокрема: вивчення окремих питань теорії ціноутворення та практики формування цін у ринковій економіці; опрацювання та реферування нормативно-правових актів і методичних матеріалів у сфері державного регулювання цін, внутрішніх положень підприємств щодо цінової політики, аналітичних матеріалів профільних органів і галузевих об'єднань; аналіз, синтез, порівняння та узагальнення економічних процесів, явищ і закономірностей формування цін, взаємозв'язку ціни з попитом, витратами, конкуренцією та фінансовими результатами діяльності підприємства, висвітлених у наукових публікаціях, аналітичних звітах, періодичних виданнях економічного спрямування та на офіційних вебресурсах державних органів і суб'єктів господарювання; підготовку відповідей на попередньо визначені запитання; складання таблиць, схем, графіків і діаграм; підготовку до виступів на практичних заняттях та участь в обговоренні ситуаційних, розрахункових і аналітичних завдань з проблематики ціноутворення.

Самостійна робота складається з двох частин: теоретичної і практичної. Теоретична частина самостійної роботи складається з теоретичних питань, перед виконанням яких, студенту слід ознайомитись з підручниками, монографіями, періодичними виданнями, нормативними документами; зібрати, проаналізувати та узагальнити теоретичний і практичний матеріал стосовно конкретного питання. Практична частина самостійної роботи передбачає виконання завдань прикладного характеру, зокрема розв'язання ситуаційних задач (тестів), аналіз практичних кейсів, підготовку аналітичних матеріалів, таблиць, схем і висновків

із використанням набутих теоретичних знань. Формами контролю за самостійною роботою студентів може бути: співбесіда, круглий стіл, реферат, тестування.

Співбесідою передбачається скорочена доповідь викладачеві, аналіз підібраних матеріалів по темі, надання особистих висновків.

Круглий стіл передбачає колективне обговорення групою теми, яку призначає викладач з колективним складанням висновків.

Реферат (доповідь) передбачає написання з обраної теми скороченої роботи, до складу якої входить: обґрунтування важливості обраної теми, стислий виклад матеріалу підбраної літератури з даної теми, докладний розгляд питань, обґрунтування висновків. До реферату додається список використаної літератури. Обсяг реферату – не менше 5 друкованих сторінок.

Тестування передбачає виконання студентами різних видів тестових завдань за темами дисципліни з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу, розуміння основних понять, категорій і закономірностей, а також здатності застосовувати набуті знання для розв'язання типових навчальних завдань.

6. Методи контролю

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретного завдання. Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі форми поточного контролю: усне експрес-опитування; практичні, ситуативні, рольові завдання; індивідуальні письмові контрольні завдання; реферати (оглядові, тематичні); ініціативні доповіді студентів з питання, яке окремо досліджується.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни (семестровий контроль) або логічного завершення розділів (проміжний контроль). Формою підсумкового контролю після закінчення вивчення дисципліни є залік.

6.1. Питання підсумкового контролю

1. Авалювання й акцептування векселів.
2. Акцептний кредит та його характеристика.
3. Ведення валютних рахунків клієнтів.
4. Види комерційних банків та їх організаційна структура.
5. Види операцій комерційних банків.
6. Види та порядок оформлення розрахункових документів.
7. Вклади, їх види та характеристика.
8. Власний і залучений банківський капітал, його економічна характеристика.
9. Джерела фінансування капітальних вкладень.

10. Довгострокові споживчі кредити.
11. Документи, що подаються банками для отримання ліцензій НБУ для здійснення банківських операцій.
12. Економічна суть і форми інвестицій.
13. Емісійні операції банків на ринку цінних паперів.
14. Емісія та використання банківських векселів
15. Етапи процесу кредитування.
16. Ефективність інвестицій.
17. Залучення ресурсів на міжбанківському ринку.
18. Спосіб захисту від кредитного ризику: лімітування кредитів.
19. Спосіб захисту від кредитного ризику: диверсифікація кредитних вкладень.
20. Спосіб захисту від кредитного ризику: забезпечення зобов'язань позичальника.
21. Спосіб захисту від кредитного ризику: оперативність при стягненні боргу.
22. Спосіб захисту від кредитного ризику: оцінка кредитоспроможності позичальника.
23. Спосіб захисту від кредитного ризику: страхування кредитних операцій.
24. Інвестиційні операції банків з цінними паперами.
25. Інкасування векселів.
26. Капітальні вкладення, принципи і методи їх фіксування.
27. Касові операції комерційного банку.
28. Класифікація видів валютних угод.
29. Класифікація кредитів комерційних банків, їх характеристика.
30. Контокорентний кредит.
31. Контроль банку за використанням кредиту позичальником.
32. Кредити під цінні папери.
33. Лізингові операції.
34. Ліквідність і платоспроможність комерційного банку.
35. Ліцензування банківської діяльності.
36. Міжбанківські розрахунки.
37. Міжнародні кредитні операції.
38. Міжнародні розрахункові операції.
39. Неторговельні операції комерційних банків в іноземній валюті.
40. Нормативи капіталу комерційного банку.
41. Нормативне регулювання операцій банків з іноземною валютою.
42. Операції з міжнародних торговельних розрахунків.
43. Операції з торгівлі іноземною валютою на міжбанківському ринку.
44. Операції із залучення і розміщення валютних коштів.
45. Органи управління комерційним банком.
46. Організаційна структура комерційних банків.
47. Організація грошово-готівкового обігу.
48. Організація діяльності комерційного банку.
49. Організація кредитних відносин банку з індивідуальними позичальниками.
50. Основи організації зовнішньоекономічних зв'язків.

51. Основи правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні.
52. Основні екологічні нормативи, що регулюють діяльність комерційного банку.
53. Основні фактори, що формують розмір процентних ставок.
54. Позиковий процент, його диференціація.
55. Поняття кредитного ризику та основні способи захисту від нього.
56. Порядок видачі кредитів комерційними банками.
57. Порядок здійснення операцій за вкладами населення.
58. Посередницькі послуги комерційного банку.
59. Прибутковість банків.
60. Принципи і суть організації безготівкових розрахунків
61. Проблеми позики і банківський контроль.
62. Прогнозування касових оборотів.
63. Процентна політика за вкладами населення.
64. Ризик і ліквідність інвестиційних операцій.
65. Розрахунки акредитивами.
66. Розрахунки з використанням пластикових карток.
67. Склад, структура й економічна характеристика банківських ресурсів.
68. Суть і види споживчих кредитів.
69. Суть і цілі банківських інвестицій.
70. Подібність і відмінність інвестиційних і позикових операцій.
71. Умови платежів і документація при міжнародних розрахунках.
72. Управління банківськими ресурсами.
73. Фактори, що впливають на формування позикового процента.
74. Факторингові операції.
75. Фінансове посередництво банків на ринку цінних паперів.
76. Фінансові звіти банку та оцінювання його діяльності.
77. Форми безготівкових розрахунків і засоби платежу.
78. Форми забезпечення зобов'язань позичальників перед банками.
79. Форми заощаджень населення.
80. Формування депозитних ресурсів.
81. Формування резервів на покриття можливих збитків від активних операцій.
82. Характеристика видів банківських послуг.
83. Характеристика кредитів під заставу векселів.
84. Характеристика кредитного плану комерційного банку.
85. Характеристика міжнародної розрахункової операції.
86. Характеристика операцій РЕПО.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за шкалою Інституту (0-100), національною шкалою та шкалою ECTS на підставі нормативних документів.

7.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Види та зміст обов'язкових завдань	Максимальна кількість балів	Примітки
6-й семестр		
Підготовка та робота на практичних заняттях	42	
Самостійна робота	28	
Підсумковий (модульний) контроль	30	
Разом:	100	

7.2. Умови нарахування балів

1. Підготовка та робота на практичних заняттях передбачає: самостійне конспектування і виконання всіх передбачених програмою питань / завдань; підготовка та виступ з рефератом; активну участь в обговоренні відповідей інших студентів, із висловленням власних думок, спостережень, критичних зауважень.

2. Кількість балів за підсумковий контроль визначається за результатами відповідей студента на два види завдань (тести та практичне завдання), що містяться у білеті. Студенту зараховується 30 – 26 балів, якщо він правильно виконав понад 90% тестових завдань і практичне завдання, 25 – 21 балів, якщо правильно відповів на 70-89% тестів і практичне завдання, 20 – 16 балів, якщо він правильно відповів на 50-69% тестових завдань і 0 – 15 балів, якщо студент виконав менше 50% тестових завдань.

7.3. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка чотирибальною національною шкалою
90 та вище	відмінно
70 – 89	добре
50 – 69	задовільно
1 – 49	незадовільно

8. Методичне забезпечення

До уваги студентів: усі навчально-методичні матеріали (робоча програма навчальної дисципліни (силабус), конспект лекцій, плани практичних занять і самостійної роботи тощо) подані в Moodle: <https://dist.krok.edu.ua/course/view.php?id=3389>

9. Рекомендована література

1. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121-III.
2. Закон України “Про заставу” від 02.10.92 № 2654-XII // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 47.
3. Положення про переказний та простий вексель: Затв. постановою Правління НБУ від 10.09.92 № 528.
4. Банківська справа: Короткий слов.-довід. / А. В. Калина та ін. К.: МАУП, 1998.
5. Банківські операції: Підручник / За редакцією В.І. Міщенко, Н.Г.Слов’янської. К: Знання, 2006. 727с.
6. Банківська справа / За ред. Р.І. Тиркала. Тернопіль: Карт-бланш, 2001. 316с.
7. Васюренко О.В. Банківські операції: Навч. посіб. 6-те видання перероблене і доповнене. К.: Знання, 2008. 318с. (Вища освіта ХХІ століття).
8. Внукова М. М. Основи факторингу: Навч. посіб. К.: ТОВ “Знання”, 1998; Бібліотека банкіра. 1998. № 1.
9. Гроші та кредит / За ред. Б.С. Івасіва. Тернопіль: Карт-бланш, 2000. 510 с.
10. Гроші та кредит / За ред. М.І. Савлука. К.: 2002. 598 с.
11. Спіфанов А.О., Маслак Н.Г., Сало І.В. Операції комерційних банків: Навчальний посібник. Суми: ВТД „Університетська книга”, 2007. 523 с.
12. Кузнецова Н. С., Назарчук І. Р. Ринок цінних паперів в Україні: Правові основи формування та функціонування. К., 1998.
13. Михайловська І.М., Ларіонова К.Л. Гроші та кредит: Навч. посіб. Львів: Новий Світ-2000, 2006. 432 с.
14. Мороз А.М., Савлук М.І., Пуховкіна М.Ф. та інші. Банківські операції: Підручник за ред. д-ра екон. Наук Мороза А.М. К: КНЕУ, 2000. 384с.
15. Мороз А. Н. Банківські операції. К., 2000.
16. Остапишин Т. П. Основи банківської справи: Курс лекцій. К.: МАУП, 1999. 112 с.
17. Павлишин О.П., Ричаківська В.І. Банківські операції. Практикум: Навч.-метод. посібник. К.: Алерта, 2005. 158 с.
18. Савлук М. І., Мороз А. М., Коряк А. А. Вступ до банківської справи. К.: Лібра, 1998. 344 с.
19. Снігурська Л.П. Банківські операції і послуги: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів К: МАУП, 2006. 456с.

Комунікації

1. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є **Moodle**. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про

терміни подання контрольних робіт та інше – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу.

2. Електронне забезпечення навчання (*Moodle*):

» Якщо забули пароль/логін, відправте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: dist.center@krok.edu.ua.

» Лекції, плани практичних занять, завдання для самостійного опрацювання, методичні рекомендації для виконання курсової роботи та інше навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщені на платформі *Moodle*: дисципліна «Практикум з банківських операцій».

» Інші засоби зв'язку: *Moodle* (форум курсу, приватні повідомлення).

3. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці дисципліни у *Moodle*, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на *Moodle*, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до *Moodle* є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу dist.center@krok.edu.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

4. Для проведення он-лайн лекцій, практичних занять використовується платформа *MS Teams*. Увійдіть за допомогою свого імені користувача і пароля Office 365.

5. З розкладом занять можливо ознайомитись на сайті Інституту.

Для цього Вам потрібно обов'язково авторизуватись в системі Office 365. У разі виникнення запитань щодо входу у Ваш кабінет, пишіть на адресу support@krok.edu.ua

Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень *Outlook* (корпоративна пошта Університету «КРОК» викладача курсу). Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Склав викладач циклової комісії фундаментальних дисциплін, туризму та фінансів Гудима Віталій Борисович.

Ухвалено цикловою комісією фундаментальних дисциплін, туризму та фінансів (протокол № 2 від 23.09.2025 р.).